

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Луцький національний технічний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща)

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

23 березня 2023 р.

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Mukachevo State University
Lutsk National Technical University
Lviv University of Trade and Economics
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute (Ukraine)
Cavalry Captain Witold Pilecki State University of Malopolska in Oświęcim
(Republic of Poland)**

**VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE**

**«FINANCIAL REGULATION OF
CHANGES IN THE ECONOMY OF
UKRAINE»**

23March 2023

Mukachevo

УДК 336.13.025.12(477)(043.2)

Ф59

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 2 від 24 березня 2023 року)*

Програмний комітет:

Щербан Тетяна Дмитрівна – ректор Мукачівського державного університету, доктор психологічних наук, професор.

Джоанна Стуглік – директор Інституту управління та виробничого машинобудування, Малопольський державний університет імені Вітольда Білецького, м. Освенцім.

Павел Качмарчик – декан факультету соціальних наук, Мазовецька академія в Плоцьку, доктор філософії.

Гоблик Володимир Васильович – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор.

Кобаль Василь Іванович – проректор з науково-педагогічної роботи, Мукачівський державний університет, кандидат педагогічних наук, доцент.

Герц Мирослав Мирославович – начальник бюджетного відділу фінансового управління виконавчого комітету Мукачівської міської ради.

Черничко Тетяна Володимирівна – завідувач кафедри економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, доктор економічних наук, професор.

Організаційний комітет:

Стегней М. І. – д.е.н., проф., Нестерова С. В. – к.е.н., доц., Гладинець Н. Ю. – к.е.н., доц.,

Лінтур І. В. – к.е.н., доц., Петричко М. М. – к.е.н., доц., Братюк В. П. – к.е.н., доц., Росола У.

В. – Ph.D, доц., ст. викл., Михальчинець Г. Т. – к.е.н., ст. викл.

Ф59 Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачево, 23 березня 2023 р. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. – 196 с.

Основною метою проведення конференції є обговорення та пошук рішень актуальних проблем здійснення фінансового регулювання зрушень в економіці України, обмін дослідницьким досвідом та публікація результатів наукових досліджень. Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, за якісний зміст і оформлення авторських рукописів (стилістичні, орфографічні помилки тощо) та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання розглянуті на конференції.

©Мукачівський державний університет, 2023

Космідайло І.В., Бродецький О. ПРОГНОЗУВАННЯ КУРСУ КРИПТОВАЛЮТ ЯК УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	151
Кучерява Д.В. РОЛЬ СТРАХУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	154
Новак І.І. СТРАХУВАННЯ ВЛАСНОЇ НЕРУХОМОСТІ	157
Петричко М.М., Балажі Д.П., Шолтес Е.Е. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ	159
Пристая В.В. ФІНАНСОВІ КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА	161
Росола У.В., Локес В.В. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ДЖЕРЕЛ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ	164
Росола У.В., Поган П.П. КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	166

Секція 5. Фінансові аспекти покращення інвестиційного клімату

Гладинець Н.Ю., Чедрик Т.І., Чепура Є.Ю., Дзихор О.М. МАКРОЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК	168
Іртищева І.О., Стегней М.І., Клецов Є.С. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В МОВАХ ВІРТУАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	171
Черничко Т.В., Мотриниць З.З. ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НА РІВНІ РЕГІОНУ	173
Стегней М.І., Михальчинець Г.Т. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	175
Петричко М.М., Ціцей Р.Р., Бичкова К.С. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	177
Петричко М.М., Матвій А.-М. СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ	180
Росола У.В., Ланьо Р.О. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ВИДІВ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ І ПОСЛУГ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДОХОДІВ БАНКУ	183
Росола У.В., Баркова Є.В., Гаврилешко Р.М. ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ	185
Кампов В.В., Смочко С.Й., Люльченко С.В. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	187
Кліпкова О.І., Мартиняк С.О. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ ПЕРІОД ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	190
Нестерова С.В., Стинич О.М. РЕНОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ КРИЗИ	193

УДК 368.021

Петричко М. М.,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та фінансів,
Матвій А.-М.
здобувач ОС Бакалавр
Мукачівський державний університет

СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ

Військові дії на території нашої держави негативно впливають на функціонування та розвиток усіх суб'єктів бізнесу і завдають нищівних руйнувань економіці. В той же час робота українського бізнесу під час війни є особливо важливим джерелом наповнення держбюджету та створення робочих місць. Тому для України наразі особливо актуальними є розробка та реалізація обґрунтованої та ефективної державної політики підтримки розвитку бізнесу з метою створення сприятливих умов для його організації та ведення.

Війна Росії проти України негативно впливає як на стан економіки нашої держави в цілому, так і на діяльність і розвиток українського бізнесу зокрема. Якщо говорити про малий і середній бізнес, то, за даними опитування Європейської бізнес-асоціації, у березні 42 % підприємців взагалі припинили працювати; близько третини – призупинили роботу, але планували відновлювати її; у повному обсязі працювали лише 13 % малого та середнього бізнесу [2]. Результати другої хвилі опитування Європейської бізнес-асоціації серед представників малого і середнього бізнесу свідчать, що у квітні кількість непрацюючих представників бізнесу скоротилася з 42 до 26 %; 17 % вже відновили роботу після тимчасового припинення і ще 23 % готувалися до відновлення. Також збільшилася кількість підприємців, що працюють у повному обсязі – з 13 до 20 %. За два місяці війни динаміка реєстрацій нового бізнесу вже наблизилася до 50 % від довоєнного аналогічного періоду квітня 2021 р. За половину травня 2022 р. цей показник вже зріс до 70 % [3]. Такі дані щодо стану малого та середнього бізнесу в Україні свідчать про те, щоподальший його розвиток є неможливим без активного стимулювання з боку держави. Сприяння розвитку підприємництва можливе лише шляхом поєднання та узгодження різних форм, методів, засобів державного регулювання і підтримки.

Війна – це страшний і складний виклик для країни та всього українського бізнесу. Одне з перших пріоритетних завдань, яке ми поставили перед собою – це безпека наших працівників і безперервне обслуговування клієнтів, серед яких понад 150 тисяч застрахованих за добровільним медичним страхуванням.

Основні складнощі, з якими страхові фірми зіштовхнулися – це те, що їх партнери вимушено зупинили роботу в регіонах, де відбувалися бойові дії. Це Київ, Чернігів, Суми та

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

інші міста, де стали на паузу понад 80% їх провайдерів: клініки, аптеки, СТО. Навіть за таких умов вони були завжди на зв'язку з партнерами, аби налагодити безперервне обслуговування, щоб люди отримували послуги, медичну допомогу і не залишились сам на сам зі своїми проблемами.

Була велика складність в 2022 році і в тому, що їх персонал також переміщувався. У перший же день повномасштабного вторгнення всі співробітники перейшли на віддалений формат роботи. СК наперед виплатили всім людям заробітну платню, бо розуміли, що їм треба десь зупинитися, убезпечити свої сім'ї. Співробітникам була надана можливість працювати у будь-якій філії в країні.

Також виклик, з яким СК і весь ринок зіштовхнувся, – це критичне падіння обсягів страхових премій, особливо у березні-квітні. Логічно, що платежі у тих регіонах, де тривали бойові дії, впали суттєво.

Щоби налагодити безперервне обслуговування клієнтів, страховики перевели всі сервіси в онлайн-режим, оперативно вдосконалили електронний документообіг, аби жодні ланки нашого сервісу не зникали, і люди отримали в можливомуобсязі всі послуги, які мають бути покриті за контрактом.

Усі підрозділи, задіяні у виконанні договорів страхування, адаптували свої бізнес-процеси, аби страхові виплати клієнтам не призупинялись. Зараз страхові компанії повноцінно працюють. Відбуваються платежі за всіма видами страхування, проводяться розрахунки з партнерами та провайдерами. Працюють контакт-центри: медичний і загальний. На заході та в центрі України змін немає, офіси працюють. Київ, Суми, Чернігів – повертаються також до офісного формату роботи. Миколаїв, Одеса – там дуже важка ситуація. Там є бізнес і робота, але більше в онлайн-режимі. У Херсоні, на жаль, працювати можливості немає через його тимчасову окупацію.

Обсяг продажу в червні-липні в компанії зріс, у першу чергу в деокупованих філіях (Київ, Чернігів, Суми), а також у центральних та західних регіонах. Воєнний стан надає можливість, згідно з укладеними договорами страхування, відмовити у відшкодуванні. Наприклад — викрадення автомобіля на окупованих територіях. Тобто у випадку тих ситуацій, які напряму пов'язані з воєнними діями. Чи, наприклад, потрапляння снаряду в машину або будинок — це ризик прямий, воєнний.

У перші тижні, коли люди масово виїжджали з Києва, було багато ДТП, і не застосовували цю норму. Компанії покривали те, що напряму не стосувалося воєнних ризиків. Але й дуже часто покривали витрати, лікували людей, які потрапили під обстріли, забезпечували медикаментами та всім необхідним, якщо була така можливість, в тому числі в Луганській і Донецькій областях, де у фірм також є багато клієнтів на підконтрольних

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

територіях. Від початку повномасштабного вторгнення з'явилися нові ризики, які ми не можемо не враховувати. Процес адаптації страхових продуктів компанії до сучасних реалій відбувається постійно. Але першочергово фірми реалізували можливість отримання клієнтами послуг з урахуванням фактору воєнного часу, а саме – покриття ризиків у разі військових дій (зазвичай воєнні ризики є винятком з покриття).

У нас, крім війни як такої, триває ще й економічна війна. В Україні відбулася девальвація гривні та суттєво зросла вартість медичних матеріалів, медикаментів, запчастин для СТО, вартість палива. Але фірми, розуміючи ситуацію своїх клієнтів клієнтів, намагаються тримати довоєнний рівень цін. Проте, якщо об'єктивно — витрати на страхування ростуть. За прогнозом, десь на 30-40% може збільшитись вартість медикаментів та на 20 – 25% вартість медичних послуг. Вважаємо, що на початку року тарифи вимушені будуть бути переглянутими. Страховий ринок, як і всі ринки, дуже важко переживає ситуацію, що склалась, через критичне падіння обсягів продажу. Треба розуміти, що в Україні є різні страхові компанії. Є такі як «Провідна», які мають філії в різних регіонах. Якщо обсяг продажу в одних регіонах падає – в інших, безпечніших, може навіть зростати. Диверсифікація ризиків по території всієї країни частково нівелює падіння, яке в нас є по Херсону, Одесі, Харкову. Також у великих компаній є запас платоспроможності. У нас нормативи платоспроможності зроблені з запасом, що нівелює частину воєнних ризиків.

Є компанії, які працювали, наприклад, лише у Харкові, чи лише у Запоріжжі. Такі компанії в зоні ризику. Або невеликі компанії, які до війни не виконували нормативи регулятора – звичайно, їм буде дуже важко. Ймовірно, що після закінчення війни, кількість страхових компаній на ринку України може зменшитися.

При цьому Нацбанк дуже лояльно ставиться до страховиків. Є послаблення на період війни стосовно звітності, виконання нормативів та інше, і це дуже правильно. Тому що здати звітність у тому ж Харкові – це проблема.

Які питання не вирішені: обмеження у перерахуванні грошей за кордон за перестраховання. Тобто перестраховальні премії у валюті ми не можемо поки що платити – так країна регулює виведення коштів за кордон.

Список використаних джерел:

1. Forinsurer- журнал про страхування. URL: <https://forinsurer.com>
2. Рейтинг страхових компаній України. URL: <https://insurancetop.com/>
3. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України 2020. Офіційний сайт національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-prostan-irozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>